

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 7ης Φεβρουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-5/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον W. Bogensberger, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τον W.-D. Plessing και την B. Muttelsee-Schön,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του Gesetz über die Durchführung von Maßnahmen des Arbeitsschutzes zur Verbesserung der Sicherheit und des Gesundheitsschutzes der Beschäftigten bei der Arbeit (Arbeitsschutzgesetz) [νόμου περί εφαρμογής προστατευτικών μέτρων για την προώθηση της βελτιώσεως

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (νόμου προστασίας των εργαζομένων)], της 7ης Αυγούστου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 1246), όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους από την υποχρέωση να διαθέτουν έγγραφα στα οποία εκτίθενται τα αποτελέσματα εκτιμήσεως των κινδύνων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 10 ΕΚ και 249 ΕΚ), καθώς και από τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτιώσεως της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. von Bahr (εισηγητή), πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, D. A. O. Edward, A. La Pergola, M. Wathelet και C. W. A. Timmermans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, απαλλάσσοντας βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του Gesetz über die Durchführung von Maßnahmen des Arbeitsschutzes zur Verbesserung der Sicherheit und des Gesundheitsschutzes der Beschäftigten bei der Arbeit (Arbeitsschutzgesetz) [νόμου περί εφαρμογής προστατευτικών μέτρων για την προώθηση της βελτιώσεως της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (νόμου προστασίας των εργαζομένων)], της 7ης Αυγούστου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 1246, στο εξής: ArbSchG), όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους από την υποχρέωση να διαθέτουν έγγραφα στα οποία εκτίθενται τα αποτελέσματα εκτιμήσεως των κινδύνων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 10 ΕΚ και 249 ΕΚ), καθώς και από τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτιώσεως της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183, σ. 1, στο εξής: οδηγία).

Η κοινοτική ρύθμιση

- 2 Όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, παράγραφος 2, η οδηγία περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία, την εξάλειψη των παραγόντων κινδύνου και ατυχημάτων, την ενημέρωση των εργαζομένων, τη διαβούλευση με αυτούς και την ισόρροπη συμμετοχή τους και χαράσσει γενικές γραμμές για την εφαρμογή των αρχών αυτών.

- 3 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας επιβάλλει στον εργοδότη την υποχρέωση «να εκτιμά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων», «λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης». Μετά την εκτίμηση αυτή, και εφόσον χρειάζεται, οι προληπτικές δραστηριότητες και οι χρησιμοποιούμενες από τον εργοδότη μέθοδοι εργασίας και παραγωγής πρέπει να εξασφαλίζουν καλύτερο επίπεδο προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και να εντάσσονται στο σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και/ή της εγκαταστάσεως.
- 4 Το άρθρο 9 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Διάφορες υποχρεώσεις των εργοδοτών», ορίζει στην παράγραφό του 1, στοιχείο α':

«Ο εργοδότης οφείλει:

α) να έχει στη διάθεσή του μια εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους».

- 5 Το άρθρο 10 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Ενημέρωση των εργαζομένων», ορίζει στην παράγραφο του 3:

«Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των

εργαζομένων ή οι αντιπρόσωποι των εργαζομένων που εκτελούν παρόμοια καθήκοντα, να έχουν πρόσβαση, για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους και σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές:

- α) στην εκτίμηση των κινδύνων και των μέτρων προστασίας που προβλέπονται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β',

[...]».

Η εθνική ρύθμιση

- 6 Το άρθρο 5 του ArbSchG, το οποίο επιγράφεται «Εκτίμηση των συνθηκών εργασίας», ορίζει στην παράγραφό του 1 ότι ο εργοδότης οφείλει, μετά από εκτίμηση των συνδεομένων με την εργασία κινδύνων στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι, να καθορίσει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την προστασία τους.
- 7 Το άρθρο 6 του ArbSchG, το οποίο επιγράφεται «Έγγραφη τεκμηρίωση», ορίζει στην παράγραφό του 1:

«Ο εργοδότης οφείλει να διαθέτει τα αναγκαία από τη φύση των δραστηριοτήτων και του προσωπικού της επιχείρησης έγγραφα στα οποία πρέπει να εκτίθενται το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των κινδύνων, τα μέτρα που έλαβε ο ίδιος και το απο-

τέλεσμα του ελέγχου τους. [...] Αν δεν υφίσταται αντίθετη διάταξη άλλης ρυθμίσεως, η πρώτη περίοδος της παρούσας παραγράφου δεν έχει εφαρμογή για όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους· αν υπάρχουν ιδιαίτεροι κίνδυνοι, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να επιβάλουν την έγγραφη τεκμηρίωση. [...]

- 8 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 4, του ArbSchG, ως «άλλη ρύθμιση» υπό την έννοια του νόμου αυτού νοούνται οι διατάξεις για την προστασία των εργαζομένων οι οποίες περιέχονται σε άλλα νομοθετικά ή κανονιστικά κείμενα, καθώς και στους Unfallverhütungsvorschriften (κανόνες προλήψεως των ατυχημάτων, στο εξής: κανόνες UVV).
- 9 Βάσει του άρθρου 1 του Gesetz über Betriebsärzte, Sicherheitsingenieure und andere Fachkräfte für Arbeitssicherheit (Arbeitssicherheitsgesetz) [νόμου περί εργασιακών ιατρών, μηχανικών ασφαλείας και άλλων προσώπων ειδικευμένων στον τομέα της ασφαλείας της εργασίας (νόμου για την ασφάλεια της εργασίας)], της 12ης Δεκεμβρίου 1973 (BGBl. 1973 I, σ. 1885), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του νόμου της 25ης Σεπτεμβρίου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 1476, στο εξής: ASiG), ο εργοδότης οφείλει να προσλάβει εργασιακούς ιατρούς και άλλα πρόσωπα ειδικευμένα στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας, που πρέπει να τον βοηθούν για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι διατάξεις περί προστασίας των εργαζομένων και προλήψεως των ατυχημάτων θα εφαρμόζονται ορθώς, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.
- 10 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ASiG ορίζει ότι οι εργοδότες πρέπει να αποταθούν γραπτώς σε εργασιακούς ιατρούς και να τους αναθέσουν τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο με γνώμονα, πρώτον, τη φύση της επιχειρήσεως και των κινδύνων ατυχήματος ή ασθένειας στους οποίους είναι εκτεθειμένοι οι εργαζόμενοι, δεύτερον, το προσωπικό και τη διάρθρωσή του και, τρίτον, την οργάνωση της επιχειρήσεως, λαμβανομένου υπόψη ιδίως του πόσοι και ποιοι είναι υπεύθυνοι για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων.

- 11 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ASiG, οι εργασιακοί ιατροί οφείλουν να βοηθούν τον εργοδότη τόσο όταν αυτός αντιμετωπίζει οποιοδήποτε πρόβλημα που θέτει σε κίνδυνο την προστασία της υγείας των εργαζομένων όσο και στο πλαίσιο της πρόληψης των ατυχημάτων. Οφείλουν ιδίως, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο g, του νόμου αυτού, να συμβουλεύουν τον εργοδότη καθώς και τους άλλους υπεύθυνους για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των ατυχημάτων, ειδικότερα δε κατά την εκτίμηση των συνθηκών εργασίας.
- 12 Παράλληλα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ASiG προβλέπει ότι οι εργοδότες πρέπει να αποταθούν γραπτώς σε προσωπικό που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας (μηχανικούς ασφάλειας, τεχνικούς και εργοδηγούς επιφορτισμένους με την ασφάλεια) και να του αναθέσουν τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 6 του ίδιου νόμου. Ως έχοντα σχέση με την προβλεπόμενη από το άρθρο 6, σημείο 1, στοιχείο e, του ASiG εκτίμηση των συνθηκών εργασίας, τα καθήκοντα του προσωπικού που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας περιγράφονται κατά τον τρόπο που τα καθήκοντα των εργασιακών ιατρών περιγράφονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο g, του ίδιου νόμου.
- 13 Τα άρθρα 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο g, και 6, σημείο 1, στοιχείο e, του ASiG εισήχθησαν με το άρθρο 2 του Gesetz zur Umsetzung der EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz und weiterer Arbeitsschutz-Richtlinien (νόμου περί μεταφοράς της κοινοτικής οδηγίας-πλαίσιο για την προστασία των εργαζομένων και άλλων οδηγιών για την προστασία των εργαζομένων), της 7ης Αυγούστου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 1246), ο οποίος μετέφερε την οδηγία στο γερμανικό δίκαιο και του οποίου το άρθρο 1 περιλαμβάνει τον ArbSchG.
- 14 Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του ASiG, το οποίο επιγράφεται «Δυνατότητα εκδόσεως υπουργικών αποφάσεων», ορίζει:

«Ο ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται, συμφωνώντας του ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου, να ορίσει διά της κανονιστικής

οδού τα μέτρα που οι εργοδότες πρέπει να λαμβάνουν για τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν γι' αυτούς από τον παρόντα νόμο. Όταν οι οργανισμοί για την κατά νόμον υποχρεωτική ασφάλιση ατυχημάτων έχουν εξουσιοδοτηθεί να διευκρινίζουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με κανόνες UVV, ο ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ασκεί την εξουσία αυτή αν, μετά την πάροδο προσηκουσας προθεσμίας, ο οργανισμός για την κατά νόμον υποχρεωτική ασφάλιση ατυχημάτων δεν έχει εκδώσει τον κατάλληλο UVV ή δεν έχει τροποποιήσει τον UVV που έχει γίνει ανεπαρκής.»

15 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, του ASiG:

«Ο ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται, διά της κανονιστικής οδού και συμφωνούντος του ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου:

1. να ορίσει ότι, για ορισμένα είδη επιχειρήσεων και υπό τις συνθήκες των άρθρων 2, παράγραφος 1, σημεία 2 και 3, και 5, παράγραφος 1, σημεία 2 και 3, οι υποχρεώσεις των άρθρων 3 και 6 ουδόλως χρειάζεται να τηρηθούν ή χρειάζεται να τηρηθούν μόνον εν μέρει,
2. να ορίσει ότι οι υποχρεώσεις των άρθρων 3 και 6 ουδόλως χρειάζεται να τηρηθούν ή χρειάζεται να τηρηθούν μόνον εν μέρει όταν τούτο είναι αναπόφευκτο στην περίπτωση που δεν υφίσταται επαρκής αριθμός διαθέσιμων προσωπών μεταξύ του προσωπικού που είναι ειδικευμένα στην τομέα της ασφάλειας της εργασίας ή διαθέσιμων εργασιακών ιατρών.»

16 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του Sozialgesetzbuch VII (κοινωνικού κώδικα, βιβλίο VII, BGBl. 1996 I, σ. 1254, στο εξής: SGB VII) ορίζει ότι οι οργανισμοί για την κατά νόμον υποχρεωτική ασφάλιση ατυχημάτων (Unfallversicherungsträger)

(στο εξής: οργανισμοί ασφαλίσεως ατυχημάτων) εκδίδουν κανόνες UVV, ως αυτοτελείς κανόνες δικαίου οι οποίοι ορίζουν τα μέτρα που ο επιχειρηματίας πρέπει να λάβει για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ASiG.

- 17 Το άρθρο 15, παράγραφος 4, του SGB VII ορίζει:

«Οι κανόνες της παραγράφου 1 απαιτούν έγκριση από τον ομοσπονδιακό Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφαλίσεως. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται μετά σύμφωνη γνώμη των ανωτάτων διοικητικών αρχών των ομοσπόνδων κρατών. Αν εκδοθούν κανόνες από οργανισμό ασφαλίσεως ατυχημάτων που τελεί υπό την εποπτεία ομοσπόνδου κράτους, η έγκριση χορηγείται από τις ανώτερες διοικητικές αρχές του ομοσπόνδου κράτους μετά σύμφωνη γνώμη του ομοσπονδιακού Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφαλίσεως.»

Η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής

- 18 Θεωρώντας ότι η οδηγία δεν μεταφέρθηκε ικανοποιητικά στο γερμανικό δίκαιο, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους. Αφού παρέσχε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή, με έγγραφο της 19ης Οκτωβρίου 1998, απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη σε αυτό το κράτος μέλος, καλώντας το να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της αιτιολογημένης γνώμης, στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία.
- 19 Μη έχοντας μείνει ικανοποιημένη από την απάντηση της Γερμανικής Κυβερνήσεως στην αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 20 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το άρθρο 6 του ArbSchG, το οποίο απαλλάσσει όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους από την υποχρέωση να διαθέτουν έγγραφα από τα οποία προκύπτει το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των συνδεομένων με την εργασία κινδύνων για τους εργαζομένους, είναι αντίθετο προς το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, το οποίο υποχρεώνει όλους τους εργοδότες να διαθέτουν την εκτίμηση αυτή, και προς το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ίδιας οδηγίας, το οποίο εγγυάται σε ορισμένα πρόσωπα την πρόσβαση στην εκτίμηση αυτή.
- 21 Η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι βάσει του ASiG, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και με τους κανόνες UVV που έχουν εκδοθεί, οι οργανισμοί ασφαλίσεως ατυχημάτων επιβάλλουν, για κάθε κλάδο δραστηριότητας, σε όλες τις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων εκείνων που απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους, την υποχρέωση να ορίσουν εργασιακούς ιατρούς και άλλους ειδικευμένους στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας, που οι ίδιοι είναι υποχρεωμένοι να καταρτίζουν εκθέσεις περιέχουσες εκτίμηση των κινδύνων κατά την εργασία, οπότε έχει πλήρως τηρηθεί η υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας.
- 22 Η Επιτροπή προβάλλει δύο αντιρρήσεις σχετικά με τις διατάξεις που επικαλείται η Γερμανική Κυβέρνηση.
- 23 Πρώτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η απορρέουσα από τον ASiG, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και με τους κανόνες UVV, υποχρέωση των εργασιακών ιατρών και του προσωπικού που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας να καταρτίζουν εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση της αποστολής τους δεν είναι ανάλογη με την προβλεπόμενη στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας υποχρέωση του εργοδότη να διαθέτει γραπτή εκτίμηση των κινδύνων. Αφενός, η υποχρέωση καταρτίσεως των εκθέσεων αυτών δεν βαρύνει τον εργοδότη αλλά τους εργασιακούς ιατρούς και το προσωπικό που

είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας, ο δε εργοδότης δεν είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις συστάσεις που περιέχονται στις εν λόγω εκθέσεις. Αφετέρου, το περιεχόμενο των εκθέσεων που καταρτίζονται από τους εργασιακούς ιατρούς και από το προσωπικό που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας δεν είναι ανάλογο με το περιεχόμενο των εγγράφων που απαιτεί η οδηγία.

- 24 Εκ προοιμίου, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας συνεπάγεται για τον εργοδότη την υποχρέωση να διαθέτει έγγραφα περιέχοντα εκτίμηση των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία, έγγραφα στα οποία οι εργαζόμενοι που έχουν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων ή οι εκπρόσωποί τους πρέπει να έχουν πρόσβαση βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας.
- 25 Αντιθέτως, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 60 των προτάσεών του, το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας ουδεμία προϋπόθεση επιβάλλει όσον αφορά τον συντάκτη των εγγράφων στα οποία περιέχεται το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των κινδύνων.
- 26 Επιπλέον, η υποχρέωση του εργοδότη να λάβει μέτρα αναλόγως του αποτελέσματος της εκτιμήσεως των κινδύνων δεν απορρέει από τη διάταξη αυτή αλλά από το άρθρο 6 της οδηγίας, το οποίο δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας υποθέσεως.
- 27 Κατά συνέπεια, το ζήτημα είναι αν οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις που επικαλείται η Γερμανική Κυβέρνηση, δηλαδή από τον ASiG, από το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και από τους κανόνες UVV, εκθέσεις των εργασιακών ιατρών και του προσωπικού που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας σχετικά με την εκτέλεση της αποστολής τους έχουν το ίδιο αντικείμενο με τα απαιτούμενα από το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας έγγραφα στα οποία περιέχεται εκτίμηση των κινδύνων, έτσι ώστε οι μεν και τα δε να έχουν όμοιο περιεχόμενο.

- 28 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι στις εκθέσεις που σύμφωνα με τον ASiG, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και με τους κανόνες UVV, καταρτίζονται από τους εργασιακούς ιατρούς και από το προσωπικό που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας πρέπει, κατά τα πληροφοριακά στοιχεία που προκύπτουν από τη δικογραφία, να περιέχεται το αποτέλεσμα εκτιμήσεως των συνθηκών εργασίας. Αφετέρου, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 5 του ArbSchG, το οποίο επιγράφεται «Εκτίμηση των συνθηκών εργασίας», επιβάλλει την υποχρέωση εκτιμήσεως των κινδύνων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων κατά την εργασία.
- 29 Έτσι, το αντικείμενο των προβλεπομένων από τον ASiG, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και με τους κανόνες UVV, εκθέσεων των εργασιακών ιατρών και του προσωπικού που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας δεν φαίνεται να είναι διαφορετικό από το αντικείμενο των προβλεπομένων στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ArbSchG εγγράφων από τα οποία προκύπτει το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των κινδύνων.
- 30 Το αντικείμενο των προβλεπομένων από τον ArbSchG εγγράφων από τα οποία προκύπτει το αποτέλεσμα της εκτιμήσεως των κινδύνων δεν επικρίθηκε από την Επιτροπή και εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι αντιστοιχεί με το αντικείμενο των απαιτούμενων από την οδηγία εγγράφων στα οποία περιέχεται εκτίμηση των κινδύνων.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να αποδείξει ότι οι προβλεπόμενες από τον ASiG, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, σημείο 6, του SGB VII και με τους κανόνες UVV, εκθέσεις των εργασιακών ιατρών και του προσωπικού που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας έχουν άλλο αντικείμενο από το αντικείμενο των απαιτούμενων από το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας εγγράφων στα οποία περιέχεται εκτίμηση των κινδύνων και ότι το περιεχόμενό τους διαφέρει.

- 32 Κατά συνέπεια, η πρώτη αντίρρηση της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 33 Δεύτερον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του ASiG, ο ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης — συμφωνώντας του ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου — δύναται, για ορισμένα είδη επιχειρήσεων και ιδίως αναλόγως του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούν, να απαλλάξει τους εργασιακούς ιατρούς και το προσωπικό που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας από το σύνολο ή μέρος των υποχρεώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 6 του νόμου αυτού, και μεταξύ αυτών της υποχρεώσεως καταρτίσεως εκθέσεων, και επομένως να απαλλάξει τις σχετικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να διαθέτουν τις εκθέσεις αυτές, οπότε εισάγονται εξαιρέσεις από την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας.
- 34 Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, ο ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται να ασκήσει την εξουσία του απαλλαγής, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του ASiG, μόνον όταν οι οργανισμοί ασφαλίσεως ατυχημάτων δεν έχουν εκδώσει κανόνες UVV ή δεν έχουν τροποποιήσει τους κανόνες UVV που έχουν γίνει ανεπαρκείς, δηλαδή υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που προβλέπονται για τη θέσπιση κανονιστικών μέτρων από τον υπουργό βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου. Δεδομένου ότι από όλους τους οργανισμούς ασφαλίσεως ατυχημάτων έχουν εκδοθεί οι κατάλληλοι κανόνες UVV, ουδεμία απαλλαγή από την υποχρέωση καταρτίσεως των εκθέσεων είναι πλέον δυνατή.
- 35 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια διάταξη η οποία, για ορισμένα είδη επιχειρήσεων και ιδίως αναλόγως του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούν, παρέχει στον αρμόδιο ομοσπονδιακό υπουργό την εξουσία να απαλλάξει τους εργασιακούς ιατρούς και το προσωπικό που είναι ειδικευμένο στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας από την υποχρέωση καταρτίσεως εκθέσεων σχετικά με την εκτίμηση των συνθηκών εργασίας είναι σαφώς αντίθετη προς τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας, καθόσον κατ' αυτόν τον τρόπο οι επιχειρήσεις που απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους

μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση να διαθέτουν γραπτή εκτίμηση των κινδύνων.

- ³⁶ Επιπλέον, ούτε από το κείμενο του άρθρου 14, παράγραφος 1, του ASiG ή του άρθρου 14, παράγραφος 2, του ίδιου νόμου ούτε από κάποιο περιστατικό της παρούσας υποθέσεως προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από τη δεύτερη διάταξη εξουσία απαλλαγής εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι οι οργανισμοί ασφαλίσεως ατυχημάτων δεν έχουν εκδώσει κανόνες UVV ή δεν έχουν τροποποιήσει τους κανόνες UVV που έχουν γίνει ανεπαρκείς.
- ³⁷ Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των πιο πάνω σκέψεων, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη εξασφαλίζοντας το να ισχύει σε κάθε περίπτωση για όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους η προβλεπόμενη από την οδηγία υποχρέωση να διαθέτουν γραπτή εκτίμηση των κινδύνων για την ασφάλεια και υγεία κατά την εργασία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ³⁸ Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη εξασφαλίζοντας το να ισχύει σε κάθε περίπτωση για όσους απασχολούν το πολύ δέκα εργαζομένους η προβλεπόμενη από την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτιώσεως της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία, υποχρέωση να διαθέτουν γραπτή εκτίμηση των κινδύνων για την ασφάλεια και υγεία κατά την εργασία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής.
- 2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

von Bahr

Edward

La Pergola

Wathelet

Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Φεβρουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

P. Jann

I - 1341